

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ РЯТУВАЛЬНИКІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Шинкаренко О.С. магістр НУЦЗУ

НК - Кучеренко С.М. к. психол. н., доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах НУЦЗУ

Проведені спостереження показують, що у рятувальників, котрі працюють у екстремальних умовах внаслідок усвідомлення певних труднощів є присутнім постійна готовність до дій, яка не завжди являється усвідомленою. Дана висока готовність до здійснення необхідних функцій і являється однією із необхідних умов їх надійності при виконанні професійної діяльності.

Різноманітні види відмов, аварій, інші несподіванки і непередбачені обставини виникають у процесі професійної діяльності фахівців, і здатність бути готовим до швидких дій у даних ситуаціях являється однією з умов адаптації людини до складних умов праці. Психологічний стан рятувальника буде стійким, якщо він має впевненість у надійності експлуатованих технічних систем, необхідні знання, вміння і навички дії в особливих умовах. Особливо чітко емоційна нестійкість виявляється в екстремальних умовах. Прояви даного стану можуть бути самих різноманітних форм. Так, може відбуватися уповільнення розумових процесів, утруднене прийняття рішень, пов'язаних із певними судженнями й умовиводами, з'являється метушливість у діях, прискорення серцебиття, переривчастий подих, заціпеніння, порушення сприйняття часу, виникає розгубленість, яка викликає помилкові дії, що збільшують складну ситуацію. Виконання професійних функцій набуває одноманітний характер, дії можуть повторюватися значну кількість раз без переходу на більш високий якісний рівень.

Аналіз проведених психологічних досліджень, дозволяє говорити про те, що рівень емоційної стійкості залежить багато в чому від можливостей адаптації рятувальників на всіх етапах виниклої екстремальної ситуації, які у свою чергу визначаються якістю фахової підготовки до діяльності в реальних умовах. Під час подолання непередбачених ситуацій рятувальник, знаходячись у стані психічної напруги, вольовим зусилля придушує виникаючі емоції, одержує надлишкові зведення, усувається інформаційна невизначеність, а на завершальному етапі відбувається зняття гальмуючого впливу кори на підкірку і індуціювання в ній збудження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Семиченко В.А. Психологія емоцій. / Семиченко В.А. – К.:Магістр-S,1999.-127с.
2. Фомич М.В. Розвиток професійно важливих якостей фахівців оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: дис...кандидата психологічних наук: 19.00.09 / Фомич Микола Володимирович. – К., 2012.–235с.